

Mittetulundusühing Ärikool hindamisaruanne

Koduteeninduse õppekavarühma kvaliteedihindamine

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Mittetulundusühing Ärikool
Veebilehe aadress	https://arikool.ee/
Kontaktisik koolitusasutuses, telefon	Maria Savrinovich, +372 5598 4808
Hindamiskomisjoni liikmed	Helge Alt - komisjoni esimees; OÜ Puhastusekspert juht ja puhastusteeninduse valdkonna spetsialistide koolitaja; puhastusteeninduse kutseid välja andva kutsekomisjoni esimees; Kutsekoja juures tegutseva Teeninduse kutsenõukogu aseesimees. Ene Külanurm – Täiskasvanute koolitaja ja õppekavade looja sotsiaalhoolduse, majutamise- ja toitlustamise, müügikorralduse ja koduteeninduse valdkondades; osalenud Haridus- ja Teaduministeriumi juures kutseõppeasutuste täienduskoolituse õppekavade eksperdina ning juhtinud koduteeninduse riikliku õppekava koostamise töörühma.
Hindamisperiood	november 2022 - veebruar 2023
Valimi õppekavad	1. Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4 (baaskoolitus)2. Puhastusteenindaja, tase 3 (baaskoolitus)

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekavaarendus ja õppekava	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>

Tõendid

- Koolitusasutuse eneseanalüüsi aruanne
- Hinnatavate õppekavade “Puhastusteenindaja-juhendaja tase 4” ja “Puhastusteenindaja tase 3” kuvatõmmised koolitusasutuse veebilehelt seisuga 15.11.22
- Kolme koolitaja CV-d
- Tagasiside leht
- Hindamisvestlus 28.11.2022
- Dokument „Tegevuse kvaliteedi tagamise alused“ asutuse veebilehel
- Dokument „Õppekorralduse alused“ asutuse veebilehel

1. ÕPPEKAVAARENDEUS JA ÕPPEKAVA

1.1. Õppekava on tõendus põhine ja ajakohane.

Õpe toimub kahel õppekaval: “Puhastusteenindaja-juhendaja” (Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4 kutsestandardi alusel) ja “Puhastusteenindaja” (Puhastusteenindaja, tase 3 kutsestandardi alusel). Eneseanalüüsis on toodud, et õppekavad on välja töötatud vastavalt klientide soovidele ja tööturu nõudlusele, kuid vestlusest koolituste korraldaja ja koolitajatega selgus, et õppekavade koostamise, arendamise ja uuendamise protsessi ei ole kaasatud koolitajaid, samuti ei uurita ettevõtete vajadusi.

Koolituste korraldaja sõnul on õppekavade arendamise aluseks kutsestandardite uuendused ja kaks korda nädalas vaadatakse kutsestandardi võimalikku muutumist. Selleks puudub komisjoni hinnangul vajadus, kuna tavapäraselt muudetakse kutsestandardeid kord 5 aasta järel. Seega nimetatud tegevus ei anna õppekava ajakohasusele ja tõendus põhisusele lisaväärtust. Vestlustes selgus, et asutusel ei ole õppekavade arendamise osas kaugele ulatuvat vaadet, mis püüdleks õppe parima kvaliteedi poole. Mõlemat koolitust viiakse läbi nii eesti kui ka vene keeles ning koolituste aluseks on sama õppekava. Eesti keeles läbiviidavate koolituste puhul selgus, et praktiline õpe toimub koolitajate ettevõttes, kus venekeelse õppe õppijad praktiliselt ei osale. Komisjon ei vestelnud venekeelse õppe koolitajaga ja seega ei selgunud, kus sealsed õppijad praktikat läbivad. Kuna nad ei tee seda eestikeelsete koolitajate ettevõttes, siis saab järeldada, et sama õppekava põhjal läbiviidav õpe on erinev. Kuna ka selgus, et eestikeelsed koolitajad viivad läbi praktilist õpet vastavalt reaalse elu võimalustele, mitte õppekavale tuginedes, siis ei saa eesti ja venekeelse koolituse läbiviimine olla ühesugune, kuigi õppekavad on samad. Vestlusel osalesid eesti keeles õpet läbiviivad koolitajad, kelle väitel koostöö venekeelse õppe koolitajaga puudub. Õppekavade rakendamine sõltub otseselt koolitajatest ja nende võimalustest. Komisjoni hinnangul on oluline kõikide koolitajate vaheline koostöö, et tagada õppekavade vajaduspõhine arendamine ning õppekavale vastav õppe läbiviimine selliselt et õppijad saaksid erinevate koolitajate poolt õppekavale vastava samaväärse õppe.

Siiani on osalenud koolitustel vähe õppijaid, kes on andnud koolitustele positiivset tagasisidet. Sisuliselt on senini toimunud õppekaval "Puhastusteenindaja, tase 3" individuaalõpe ja tegemist on olnud Töötukassa poolt koolituskaardi alusel finantseeritud koolitatavatega.

Selgus, et õppekavad on välja töötatud teiste sarnast eriala õpetavate koolitusasutuste näitel ning kasutades kutsestandardis toodud kompetentse, mida eneseanalüüsis nimetatakse teemadeks.

Asutusel puudub arusaam, miks ja mille alusel õppekavasid koostatakse, kust tuleb õppekavade loomiseks sisend ning millele tuginedes õppekava arendatakse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Asutusel puuduvad õppekavade väljaarendamise põhimõtted ja protsess. Sellest tulenevalt ei ole õppekavade arendamisse kaasatud erinevaid sidusrühmasid ja seetõttu ei ole õppekavade arenduses arvestatud ka tööelu vajaduste ja erinevate koolitajate ettepanekutega. Komisjon soovib välja töötada põhimõtted õppekavade arendamiseks, püüeldes parima kvaliteedi poole. Selleks kaasata õppekavade arendusse erinevad sidusrühmad ning õppekava parendamiseks kasutada õppijate, koolitajate, tööandjate ja koolituse tellijate tagasisidest tulenevaid ettepanekuid.
- Nii eesti kui vene keeles on koolitusasutusel ühesuguse sisuga (teemad, õppemeetodid, hindamine iseseisev töö jms) õppekava. Kuna puudub eesti ja vene keeles õppe läbiviijate vaheline koostöö, ei ole tagatud õppekavade ühesugune rakendamine ega ole selge, kuidas õppijad saavad õppekavadele tugineva samaväärse õppe. Et kujundada sama õppekava raames ühtne lähenemine ja õppekavade rakendamine, soovib komisjon teha koostööd erinevate koolitajate vahel.

1.2. Õppekavade arendamine arvestab koolituse sihtrühma vajadusi.

Õppekavades olevatest sihtrühma kirjeldusest ei tule välja tase 3 ja tase 4 õppekavade sihtrühma erinevus, sisuliselt on tegemist sama sihtrühmaga: puhastusteenindaja baaskoolitusel (tase 3) on toodud sihtrühmaks kõik soovijad, kes on huvitatud täiendusõppest ja tahavad leida tööd puhastamise valdkonnas, ning puhastusteenindaja-juhendaja (tase 4) koolitusel on sihtrühmaks "Erialase kvalifikatsioonita, madala või aegunud erialase kvalifikatsiooniga inimesed, kes soovivad puhastusteeninduse valdkonnas tööd alustada, kes soovivad laiendada või täiendada oma teadmisi. Puhastusteenindaja-juhendaja töö eeldab täpsust, teenindusvalmidust, head suhtlemisoskust ja juhtimisoskust. Oluline on kohuse- ja vastutustunne ning pingetaluvus."

Vestlusel koolituste korraldajaga selgus, et tase 4 õppekaval õppe alustamise eeltingimuseks on tase 3 õppe läbimine. Samas on tase 4 õppekavas toodud, et selle sihtrühmaks on erialase kvalifikatsioonita, madala või aegunud kvalifikatsiooniga inimesed. Tase 4 eeldab kutsestandardi järgi kaastöötajate juhendamist. Kutsestandardi järgi on selge vahe tase 3 ja tase 4 sihtrühmal. Komisjoni hinnangul ei vasta „Puhastusteenindaja-juhendaja“ õppekava sihtrühma kirjeldus tasemele 4.

Jääb selgusetuks, miks tuuakse tase 4 puhul eraldi välja madalat või aegunud kvalifikatsiooni. Potentsiaalsel õppijal on keeruline valida, milline õppekava talle võiks sobida. Vestlusel ei osatud selgitada, kuidas õppekavad vastavad erinevate tasemete puhul sihtrühma vajadustele ja milles seisneb õppekavade erinevus. Vestluses mõõnis koolituste korraldaja, et õppekavades tuleb täpsustada õppe alustamise tingimusi.

Eneseanalüüsist ja vestlustest ei ilmnenu, kust tuli vajadus just nendele sihtrühmadele niisugust koolitust pakkuda, samuti ei osatud selgitada, kuidas on sihtrühma vajadusi arvestatud õppekava loomisel. Komisjon järeldab, et koolitusasutusel puudub arusaam sihtrühma vajadustest, kuna neid ei ole uuritud ega analüüsitud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Sihtrühmad on küll õppekavades kirjeldatud, kuid sihtrühmade sisuline erinevus tase 3 ja 4 puhul ei tule sihtrühma kirjeldusest välja ja on segadust tekitav. Seetõttu on potentsiaalsel õppijal keeruline valida, milline õppekava talle võiks sobida. Komisjon soovib õppekavades tuua selgelt välja sihtrühmade erinevus ning kujundada selge arusaam, milles täpselt seisneb kahe õppekava erinevus.
- Asutus ei ole uurinud sihtrühma vajadusi. Komisjon soovib kaardistada sidusrühmadega (õppijad ja tööandjad) nende vajadused, et õppekava arendust läbi viia tööelu ja õppijate tegelikele vajadustele vastavalt.

1.3. Õppekavarühma õppekavade erinevad osad (pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, teemad, meetodid, hindamine, iseseisev töö) moodustavad sidusa terviku ja toetavad õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Puhastusteenindaja, tase 3 õppekava

Õppe mahuks on 140 tundi, millest 120 tundi on auditoorne ja praktiline töö, 20 tundi iseseisev töö.

Õppekava pealkiri ja eesmärk on omavahel kooskõlas.

Koolitusasutuse eneseanalüüsi aruandest nähtub, et kõik õppekavades välja toodud õpiväljundid on kaetud õpetatavate teemadega. Õpiväljundid ja teemad (moodulid) moodustavad sidusa terviku.

Õppemeetodid: Auditoorse õppe meetoditena on õppekavas toodud kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisülesanded, suuline vestlus, rühmatööd. Koolitajatega vestluses selgus, et õppeprotsessis püütakse tuua näiteid, kasutada samu meetodeid, mida kasutasid koolitajad, kui nemad ise eriala õppisid. Komisjon järeldab sellest kirjeldusest, et õppemeetodeid kasutatakse pigem juhuslikult kui teadlikult ja ette planeeritult. Enamus õppekavas kirjeldatud meetodeid ei ole sobilikud praktilise eriala nagu puhastusteenindus õpetamiseks. Näiteks kuulamisülesannet kasutatakse tänapäeval keeleõppes ja ei sobi antud eriala õpetamiseks.

Hindamismeetodid: Õppekavades on kirjas, et lõpueksamile lubatakse õppijad, kes on saavutanud õpiväljundid ja osalenud vähemalt 75% kursuse mahust. Lõpueksam loetakse sooritatuks 60% õigete vastuste puhul ning praktiliste oskuste demonstreerimisel. Õpiväljundid on erineva iseloomuga, kuid nende saavutamise kontrollimise viis on kõikide puhul sama - eneseanalüüs on kõikide õpiväljundite hindamiseks toodud kordamisküsimused ja eksam ning seda kinnitasid vestlusel ka koolitajad. Kordamisküsimusi ei saa pidada õpiväljundite hindamise viisiks. Näiteks õpiväljund "oskab kavandada ja iseseisvalt töötada või vastavalt etteantud juhiste, järgides kutse- eetikat ning lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest" on seotud moodulitega 1 ja 2, mille lõpus on iga teema kohta on kordamisküsimused/test, millega saab kontrollida teoreetilisi teadmisi. Vestlusel koolitajatega selgus, et praktilisi oskusi on seni hinnatud veebi teel

ning eksam toimus veebi teel koristamist ette näidates. Nimetatud viisil ei ole võimalik hinnata, kas koolitav oskab kavandada ja iseseisvalt või vastavalt etteantud juhistele töötada.

Komisjoni hinnangul ei ole õppekavas, eneseanalüüsis ja vestluses kirjeldatud viisidel võimalik õpiväljundite saavutatust hinnata.

Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4 õppekava

Õppe mahuks on 160 tundi, millest 40 tundi on auditoorne töö, 100 tundi praktiline töö, 20 tundi iseseisev töö.

Õppekava pealkiri ja eesmärk on omavahel kooskõlas.

Koolitusasutuse eneseanalüüsi aruandest nähtub, et kõik õppekavades välja toodud õpiväljundid on õpetatavate teemadega kaetud. Üldiselt moodustavad õpiväljundid ja teemad sidusa terviku, erandiks on õpiväljund "määrab ja hindab määrumise saastumise põhjuseid ning pinnakattematerjale", kuna õppe sisus ei käsitleta määrumise teemat.

Kuna tase 4 õppekaval ei ole õpet veel toimunud, ei osanud koolitajad vestlusel kirjeldada, kuidas sellel õppekaval õpiväljundite hindamine toimub.

Õppemeetodid: Auditoorse õppe meetoditena on õppekavas toodud kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisülesanded, suuline vestlus, rühmatööd. Koolitajatega vestluses selgus, et õppeprotsessis püütakse tuua näiteid, kasutada samu meetodeid, mida kasutasid koolitajad, kui nemad ise eriala õppisid. Komisjon järeldeb sellest kirjeldusest, et õppemeetodeid kasutatakse pigem juhuslikult kui teadlikult ja ette planeeritult. Enamus õppekavas kirjeldatud meetodeid ei ole sobilikud praktilise eriala nagu puhastusteenindus õpetamiseks. Näiteks kuulamisülesannet kasutatakse tänapäeval keeleõppes ja ei sobi antud eriala õpetamiseks.

Hindamismeetodid: Õppekavades on kirjas, et lõpueksamile lubatakse õppijad, kes on saavutanud õpiväljundid ja osalenud vähemalt 75% kursuse mahust. Lõpueksam loetakse sooritatuks 60% õigete vastuste puhul ning praktiliste oskuste demonstreerimisel. Õpiväljundid on erineva iseloomuga, kuid nende saavutamise kontrollimise viis on kõikide puhul sama - eneseanalüüsis on kõikide õpiväljundite hindamiseks toodud kordamisküsimused ja eksam ja seda kinnitasid vestlusel ka koolitajad. Kordamisküsimusi ei saa pidada õpiväljundite hindamise viisiks. Näiteks õpiväljundi puhul "töötab iseseisvalt, järgides kutse-eetikat ning lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest" ei ole eelpool nimetatud viisil (nt testiga) võimalik hinnata, kas koolitav töötab iseseisvalt järgides kutse-eetikat ning lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest. Komisjoni hinnangul ei ole seega õppekavas, eneseanalüüsis ja vestluses kirjeldatud viisidel võimalik õpiväljundite saavutatust hinnata.

Kokkuvõtteks saab öelda, et õppekavades on selgelt välja toodud erinevate õppevormide mahud, õppekavade eesmärgid on kooskõlas õppe sisuga ning õpiväljundid kaetud õpetatavate teemadega. Probleem mõlema õppekava puhul seisneb selles, et õppekavade õpiväljundid on erineva iseloomuga, kuid nende saavutamise kontrollimise viisid on kõikide puhul ühesugused ning enamus hindamismeetodeid ei sobi nende väljundite hindamiseks. Õppekavades puudub ka ülevaade, milles seisneb iseseisev töö, praktika töökeskkonnas, ettevõtte praktika ja praktiline õpe.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Õppekavades on õpiväljundid kaetud õpetatavate teemadega, kuid komisjoni hinnangul ei ole õppekavades kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodid asjakohased õpiväljundite saavutamiseks. Komisjon soovib läbi mõelda, milliste õppemeetodite ja hindamismeetoditega oleks võimalik saavutada õppekavades kirjas olevaid õpiväljundeid. Seejärel viia õppekavades kirjeldatu ellu tegelikus õppeprotsessis.
- Puhastusteenindaja-juhendaja tase 4 õppekavas moodustavad õpiväljundid ja teemad üldiselt sidusa terviku, kuid erandiks on õpiväljund “määrab ja hindab määrumise saastumise põhjuseid ning pinnakattematerjale”, kuna õppe sisus ei käsitleta määrumise teemat. Komisjon soovib see teema õppekavasse lisada.

Arenguvõimalus

- Õppekavades ja veebilehel puudub ülevaade, milles seisneb iseseisev töö, praktika töökeskkonnas, ettevõtte praktika ja praktiline õpe, kusjuures ainus praktiline tegevus toimub koolitajate ettevõttes eripuhastustööde valdkonnas. Komisjon soovib õppekavades selgelt sõnastada iseseisva töö ja praktilise tegevuse sisu. Ühe ja sama tegevuse kohta kasutada sama terminit, et õppijal oleks selge ülevaade, mis teda ees ootab.

1.4. Hinnatavatel õppekavadel on selgelt sõnastatud õpiväljundid (täienduskoolituse standard § 2 lg 3).

Puhastusteenindaja, tase 3 õppekava

Õppekavas on 4 õpiväljundit:

1. “Määrab koristustööde vajaduse ja järjekorra, puhastab ja hooldab erinevaid töö- ja elukeskkondasid ning põhilisi pinnakattematerjale”. Komisjoni hinnangul on antud õpiväljundis tegevused, mis ei ole piiritletud ning mille vahel ei tule välja seost. Tekib küsimus, kuidas antud õpiväljundit hinnata. See võiks olla sõnastatud kas ühtse tervikuna või eraldi õpiväljunditena, et saaks üheselt anda hinnangu, kas antud õpiväljund on saavutatud või mitte.
2. “Oskab kavandada ja iseseisvalt töötada või vastavalt etteantud juhiste, järgides kutse- eetikast ning lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest”. Komisjoni hinnangul on antud õpiväljundi sõnastus ebaselge, selgusetuks jääb, kas töötab iseseisvalt või vastavalt etteantud juhiste.
3. “Omab teadmisi tervist ja keskkonda säästvaid puhastusainetest, kaasaegsetest töövahenditest, seadmetest ja masinatest”. Komisjoni hinnangul on raske üheselt piiritleda, mõista ja hinnata mida tähendab “omab teadmisi”, selgusetuks jääb mida ja kuidas õppija teeb peale koolitust.
4. “Omab teadmisi suurpuhastusest ja hoolduskoristusest sobivate koristusmeetodite, -tarvikute, -ainete kasutamisega”. Komisjoni hinnangul antud õpiväljund ei ole piiritletud, mõõdetav ja hinnatav.

Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4 õppekava

Õppekavas on 6 õpiväljundit:

1. “Määrab ja hindab määrdumise ja saastumise põhjuseid ning pinnakattematerjale”. Komisjoni hinnangul võiks antud kompetentsus olla seotud konkreetse tegevusega. Näitena tase 3 õppekavas toodu.
2. “Puhastab ja hooldab erinevaid töö- ja elukeskkondasid ning põhilisi pinnakattematerjale”. Komisjoni hinnangul aitaks piiritleda õpiväljundit, kui sellest selguks kuidas ta seda teeb. Hindamine oleks selgem.
3. “Kasutab ökonoomselt ning tervist ja keskkonda säästvalt puhastusaineid, töövahendeid, seadmeid ja masinaid”. Komisjoni hinnangul antud õpiväljundi sõnastus on õnnestunud. Veelgi selgemaks piiritlemiseks võiks olla selgem, millistest töövahenditest, seadmetest, masinatest käib jutt.
4. “Töötab iseseisvalt, järgides kutse-eetikat ning lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest”. Komisjoni hinnangul on antud õpiväljundit raske hinnata.
5. “Juhendab ja kontrollib teiste tavatööd”. Komisjoni hinnangul aitaks piiritleda õpiväljundit, kui sellest selguks, kuidas ta seda teeb.
6. “Oskab juhtida meeskonda, jälgides töötervishoiu, tööohutus- ja hügieeninõuete täitmist meeskonnas”. Komisjoni hinnangul õpiväljund “oskab juhtida meeskonda” ei ole arvestades õppekava aluseks olevat kutsestandardit ning kirjeldatud sihtrühma, asjakohane. Komisjon soovib antud õpiväljund eemaldada.

Õpiväljundid peaksid olema sõnastatud õppeprotsessi eesmärgist lähtuvalt ning need peavad olema hinnatavad ja piiritletud aja jooksul omandatavad. Samuti peaksid õpiväljundid olema kirjeldatud terviklikult, loogiliste teemade kaupa, mitte teadmisi ja oskusi eristades. Õppekavade õpiväljundid peaksid väljendama seda, mida ja kuidas koolitav teeb. Õpiväljundid on õppekava kõige olulisem ja kesksam komponent. Nende põhjal valitakse õppemeetodid ja otsustatakse õppe ülesehitus, õppe sisu ja hindamismeetodid. Tegemist on praktilise erialaga ning olulised on reaalsed oskused, nende kirjeldused õpiväljundites.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Osad õpiväljundid on sõnastatud liiga üldiselt ja ei ole hinnatavad. Tegemist on praktilise erialaga, kuid eriti Puhastusteenindaja tase 3 õppekava puhul keskenduvad õpiväljundid pigem teadmiste omamisele kui praktilistele oskustele. Komisjon soovib lähtuda õpiväljundite sõnastamisel täienduskoostamise õppekava koostamise juhendmaterjalist. Koostada selgelt sõnastatud ja hinnatavad õpiväljundid, millest lähtutakse erinevate koolitajate läbiviidavatel koolitustel. Hoida fookuses, mida, kuidas koolitav teeb peale koolitust.

1.5. Õpiväljundid on etteantud sisu ja õppekavas planeeritud õppeajaga saavutatavad ning õppekavas on välja toodud õppemaht ja õppe osakaalude maht.

Puhastusteenindaja tase 3 õppekava maht on 140 tundi. Õppekavas oleva info järgi on sellest 120 tundi auditoorset ja praktilist tööd ning 20 tundi iseseisvat tööd. Vestlusest koolituste korraldaja ja koolitajatega selgus, et umbes 40 tundi on auditoorset õpet, 20 tundi iseseisvat tööd ja 80 praktilise töö tundi. Samas

selgus koolitajatega vestlusest, et ühe inimesega õppe puhul see päris nii ei ole olnud, kuna teemad saab kiiremini läbitud. Õppekavas on 14 teemat, seega ühe teema käsitlemiseks koos lõpus oleva testi/kordamisküsimustega on teema kohta keskmisel 128 minutit. Tegemist on mahukate teemadega, kui arvestada sihtrühma ja õpiväljundeid.

Puhastusteenindaja tase 4 õppekava maht on 160 tundi. Vestluselt selgus, et erinevus baaskoolitusega on 20 tundi rohkem praktilist tööd. Erinevate teemade kohta ei ole eraldi välja toodud õppemahtu. Õppekavas on 17 teemat, seega ühe teema käsitlemiseks koos lõpus oleva testi/kordamisküsimustega on teema kohta keskmisel 106 minutit. Samas on tegemist mahukate teemadega, kui arvestada sihtrühma ja eeldatavaid õpiväljundeid. Näiteks üheks teemaks on kaasaegsed puhastusmeetodid, koristusained, koristustarvikud ja koristusmasinad. Kui tugineda eeltoodud keskmisele arvutuskäigule, siis näiteks koristusainete kasutamine sh doseerimine, oskuste testimisele kasutatakse 26 minutit.

Koolituste korraldaja väitel on õppekavade kogumaht asjakohane, kuna sellist mahtu kasutavad ka teised koolitusasutused. Komisjoni hinnangul on teistel koolitusasutustel eraldi õppekavad ümberõppijatele, mis üldjuhul on pikemad, ning täiendusõppijatele, mis on üldjuhul lühemad. Näiteks Töötukassa poolt riigihankega hangitavate koolituste maht tase 3 kutsestandardile tuginevalt on 300 tundi, millest 220 tundi on auditoorset õpet koos praktiliste tööülesannetega ja 80 tundi ettevõttepraktikat. Komisjoni hinnangul ei ole võimalik hoolduskoristusega seotud õpiväljundeid õppekavas praeguse praktikakorralduse ja õppemahuga saavutada.

Tuginedes eeltoodule on komisjoni hinnangul sihtrühma arvestades koolitusmaht liiga väike õpiväljundite saavutamiseks.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Õpiväljundid ei ole õppekava sisu ja planeeritud ajaga ning läbiviimise vormiga saavutatavad. Komisjon soovib alustada õppekavade eesmärgi, sihtrühma ja õpiväljundite selgest sõnastamisest ning sellele tuginedes planeerida õpe. Teha tegevusi, mis on suunatud õpiväljundite saavutamisele ja mitte ei tulene olemasolevatest võimalustest.

KOONDHINNANG ÕPPEKAVAARENDEUSE JA ÕPPEKAVA HINDAMISVALDKONNALE:

Nõuded ei ole täidetud

Asutusel puuduvad õppekavade väljaarendamise põhimõtted ja protsess. Sellest tulenevalt ei ole õppekavade arendamisse kaasatud erinevaid sidusrühmasid ega koolitajaid.

Sihtrühmad on küll õppekavades kirjeldatud, kuid sihtrühmade sisuline erinevus tase 3 ja 4 puhul ei tule sihtrühma kirjeldusest välja. Komisjoni hinnangul ei vasta „Puhastusteenindaja-juhendaja“ õppekava sihtrühm tasemele 4.

Enamus õppekavades kirjeldatud meetodeid ei ole sobilikud praktilise eriala nagu puhastusteenindus õpetamiseks. Samuti ei ole õppekavades, eneseanalüüsis ja vestlustes kirjeldatud hindamismeetoditega võimalik õpiväljundite saavutatust hinnata.

Õppekavas välja toodud osad õpiväljundid on sõnastatud liialt üldiselt, mis teeb keeruliseks nende saavutamise, mõõdetavuse ja hindamise. Tegelikuses ei lähtuta õpiväljunditest koolituse läbiviimisel ja hindamisel.

Sihtrühma arvestades on koolitusmaht liiga väike õppekavades ettenähtud õpiväljundite saavutamiseks. Komisjoni hinnangul ei ole võimalik näiteks hoolduskoristusega seotud õpiväljundeid õppekavas praeguse praktikakorralduse ja õppemahuga saavutada.

Arvestades antud valdkonna kriteeriumite puhul osutatud probleemidele, mis puudutavad õppekavade väljaarendamise põhimõtete ja protsessi puudumist, õppekavades kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodite mittesobivust õppekavades kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks, osade õpiväljundite liiga üldist sõnastust ja rasket hinnatavust ning koolituse ebapiisavat mahtu õppekavades kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks, hindab komisjon valdkonna nõuded mitte täidetuks.

2. ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

2.1. Iga õpiväljundi (sh üldoskuste) saavutamist hinnatakse ja õppija saab tagasisidet omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta.

Vestlustest koolitajatega selgus, et hindamine toimub moodulite ja teemade kaupa teoreetiliste testidega. Koolituste korraldaja ei osanud vastata, kuidas hindamine täpselt toimub. Õppekavas on toodud, et koolitus lõpeb lõpueksamiga ning lõpueksamile lubatakse õppijad, kes on saavutanud koolituse õpiväljundid; lõpueksam loetakse sooritatuks, kui õppija on andnud õigeid vastuseid esitatud küsimustele ning demonstreerinud praktilisi oskusi. Tavatu on see, et enne lõpueksami peavad olema õpiväljundid saavutatud. Sel juhul puudub lõpueksamil eesmärk.

Kas ja kuidas toimub koolituse käigus iga õpiväljundi saavutamise hindamine, mis on lõpueksamile lubamise eeldus, jäigi selgusetuks. Kuna osad kirjeldatud õpiväljundid (eriti tase 4 õppekaval) on praktilised, siis test või kordamisküsimused (nagu on eneseanalüüsis kirjas) hindamismeetodina ei anna piisavat mõõdetavust õpiväljundi saavutamise hindamiseks. Koolitajatega vesteldes selgus, et praktiline õpe toimub ainult koolitajate ettevõttes ja peamiselt on õppijal võimalik teha eripuhastustööd erinevatel objektidel. Asutus selgitas esialgsele hindamisaruandele esitatud vastuskirjas, et eripuhastustööd on küll Helpman OÜ peamine teenusvaldkond, kuid lisaks sellele on ettevõttel ka hoolduskoristusobjekte ning praktika hõlmab ka nende koristust. Komisjon ei väida, et ettevõttel ei ole hoolduskoristusobjekte, kuid ei saa antud selgitust siiski arvestada: vestluse käigus palus komisjon kirjeldada, kuidas toimub praktiline õpe ja koolitajad kirjeldasid reaalses elus toimuvat tegevust eripuhastustööde tegemisel, kuna kliendid ei luba oma objektidel hoolduskoristust teha. Komisjon täpsustas, kas sai õigesti aru, et praktiline õpe toimub eripuhastustööde objektidel ja hoolduskoristus objektidele kliendid ei luba ning koolitajad vastasid sellele jaatavalt. Sellest tulenevalt ei ole õppijal võimalik praktilise õppe käigus omandada kõiki õppekavas toodud õpiväljundeid ning õppijal ei ole võimalik saada iga õpiväljundi saavutamisega seonduvat tagasisidet omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta.

Seni on olnud ühe õppijaga koolitused, kus koolitajate sõnul antakse õppijale suulist tagasisidet suures osas praktilise töö käigus.

Eeltoodust teeb komisjon järelduse, et koolitusasutusel puudub süsteemne ja ühtne lähenemine iga õpiväljundi hindamiseks selliselt, et hindamine oleks läbipaistev, objektiivne, õppija arengut toetav.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Õppe läbiviimisel ei toimu kõigi õpiväljundite hindamist. Kavandada iga õpiväljundi hindamiseks asjakohased meetodid, mis tagavad hindamise läbipaistvuse ja objektiivsuse ning toetab õppija arengut. Antud olukorras on koolituse korraldus vastuolus Täienduskoolituse standardiga. Komisjon soovib kasutada ühtset õpiväljunditel põhinevat hindamissüsteemi, kus on selgelt välja toodud hindamismeetodid ja -kriteeriumid.

Arenguvõimalus

- Komisjon soovib koostada juhis koolitajatele kujundava hindamise läbiviimiseks eesmärgiga, et hindamine oleks läbipaistev ja objektiivne ning toetaks õppija arengut.

2.2. Õppekavas on välja toodud, mis tingimused peab õppija täitma, et õppekava lõpetada ja milline dokument õppijale koolituse lõpuks antakse (täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2).

Tunnistuse ja tõendi väljastamise tingimused on kirjeldatud õppekavas ja koolitusasutuse veebilehel.

Mõlemas õppekavas on õppekava lõpetamise nõudena kirjas, et *“lõpueksamile on lubatud õppijad, kes on saavutanud õpiväljundid ning osalenud vähemalt 75% kursuse mahust. Lõpueksam loetakse sooritatuks, kui õppija on andnud õigeid vastuseid vähemalt 60% lõpueksamis esitatud küsimustele ning demonstreerinud praktilisi oskusi.”* Lõpueksamile lubamise nõue, et lubatud on ainult õppijad, kes on õpiväljundid saavutanud, ei ole õige, kuna lõpueksami eesmärk ongi kontrollida õpiväljundite saavutamist.

Tase 4 õppekava puhul on õppekavas kirjas, et *“kui õppija on saavutanud õppekava õpiväljundid ning neid on koolituse käigus hinnatud (lõpueksam), väljastatakse õppijatele koolituse lõppedes tunnistus. Kui õpiväljundid on saavutatud osaliselt väljastatakse osalejatele tõend. Samuti väljastatakse tõend läbitud tundide kohta, kui osaleja katkestas mingil põhjusel koolituse, kuid oli osalenud vähemalt 50% auditoorsest õppes.”*

Tase 3 õppekava osas on väljastatavate dokumentide kohta õppekavas järgmine info: *“väljastatakse tunnistus, kui õpingute lõpetamise nõuded – kirjalik test, praktilised ülesanded ja 75% õppetundides osalemine – on hindamiskriteeriumitele vastavalt täidetud. Väljastatakse tõend, kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakt tundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui pooltes auditoorsetes tundides.”*

Õppekavades on kirjas koolituse lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid. Täienduskoolituse standardi järgi väljastatakse tunnistus isikule, kui koolituse käigus hinnati õpiväljundite saavutatust ning isik saavutas kõik õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundid. Komisjoni hinnangul ei järgita standardi nõudeid

selles mõttes, et õppe läbiviimisel ei hinnata kõiki õpiväljundeid, nt hoolduskoristusega seonduv, kuna seda ei ole võimalik praktilise töö käigus sooritada.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Õppekavades on kirjas, et lõpueksamile on lubatud õppijad, kes on saavutanud õpiväljundid. Sellist nõuet ei saa õppijale seada, kuna õpiväljundite saavutamist tuleb kontrollida lõpueksami käigus. Komisjon soovib parandada lõpueksamile lubamise tingimuste sõnastust.

2.3. Õppijad on rahul omandatud oskuste, teadmiste ja/või hoiakutega.

Eneseanalüüsist ja vestlustes selgus, et õppijate tagasisidet küsitakse ankeediga, kus koolitav annab 1-5 palli skaalal asutusele tagasisidet õpitu rakendamise, koolituse töötempo sobilikkuse, teemade vastavusele õppekava eesmärkide, koolituse praktilisuse, õppekeskkonna sobivuse ning koolituse korraldajaga rahulolu kohta. Samuti saab väljendada vabas vormis arvamust selle kohta, mis koolituse puhul meeldis ja mis ei meeldinud. Seni on olnud koolitavad koolitusega väga rahul.

Arenguvõimalus

- Tagasiside küsimustikku võiks lisada küsimused koolituse käigus kasutatud õppemeetodite, hindamismeetodite ja praktika kohta, mis võiksid anda väärtuslikku informatsiooni koolitajatele ja asutusele, kuidas õppekavade sisu ja rakendamist parandada.

KOONDHINNANG ÕPPIMISE JA ÕPETAMISE HINDAMISVALDKONNALE: Nõuded on põhiosas täidetud

Õppekavades on selgelt kirjeldatud, milliseid tingimusi peavad õppijad täitma tunnistuse või tõendi saamiseks. Koolitavad on koolitusel omandatud teadmiste ja oskustega seni rahul olnud. Koolitajad annavad õppijale suulist tagasisidet enamasti praktilise töö käigus. Samas, kuna ainus praktiline tegevus on koolitajate ettevõttes eripuhastustööde tegemine erinevatel objektidel, siis puudub võimalus iga õppekavas toodud õpiväljundi hindamiseks ning sellest tulenevalt ei ole õppijal võimalik saada iga õpiväljundi saavutamise seonduvat tagasisidet omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute kohta. Seega koolitusasutusel puudub süsteemne lähenemine iga õpiväljundi hindamiseks selliselt, et hindamine oleks läbipaistev, objektiivne, õppija arengut toetav ning komisjon loeb antud hindamisvaldkonna nõuded põhiosas täidetuks.

3. KOOLITAJAD

3.1. Koolitajate kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus ja info selle kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel (TäKS § 11 lõige 2).

Õppekavades on toodud info koolitajate haridustaseme (kõrgharidus) ja töökogemuse olemasolu kohta ning teises veebilehe rubriigis ka koolitajate CVd, mis sisaldavad täpsemat informatsiooni kvalifikatsiooni, töökogemuse ja täienduskoolituste kohta. Komisjoni hinnangul on TäKS § 11 lõige 2 nõuded täidetud.

Arenguvõimalus

- Veebilehel õppekavas on toodud koolitajate nimed, kuid seal võiks olla link vastava koolitaja kvalifikatsiooni kirjeldusele, mis on olemas asutuse veebilehel teises rubriigis. Nii oleks koolitusest huvitujal lihtsam leida informatsiooni koolitaja kohta.

3.2. Koolitajatel ja praktikajuhendajatel (kus asjakohane) on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus ja andragoogiline pädevus.

Eesti õppekeelega õppekaval on kaks koolitajat, vene õppekeelega õppekaval üks koolitaja.

Koolitaja 1 (eesti k)

Omab Puhastusteenindaja II (Puhastusteenindaja-juhendaja tase 4) kutsekvalifikatsiooni (aastast 2012), on aktiivselt tegutsenud õpetatavas valdkonnas. Olemas on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon.

Puudub pedagoogiline haridus, andragoogiline ettevalmistus. Vestluselt selgus, et enne antud õppekavade koolitamist ei ole kogemust koolitajana. Komisjoni hinnangul vajab andragoogiline pädevus arendamist.

Koolitaja 2 (eesti k)

Omab Puhastusteenindaja II (Puhastusteenindaja-juhendaja tase 4) kutsekvalifikatsiooni (aastast 2012), on aktiivselt tegutsenud õpetatavas valdkonnas. Olemas on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon.

Puudub pedagoogiline haridus, andragoogiline ettevalmistus. CVst ja vestluselt selgus koolitaja kogemus pangas ja hilisemalt oma töötajate puhul, kogemused on praktilised. Kuigi koolitusasutus täpsustas esialgsele aruandele esitatud vastuskirjas, et koolitajal on nende hinnangul põhjalik koolitamiskogemus, kuna ta on töötanud panga personali planeerimise- ja arendamise osakonnas, kus auditoorsete täispikkade koolituste läbiviimine erinevatele pangatöötajatele erinevatel tasemetel (tellerid, laenuhaldurid, müügiinimesed) oli tema igapäevane tööülesanne, ei saa seda pidada andragoogiliseks ettevalmistuseks. Komisjoni hinnangul vajab andragoogiline pädevus arendamist.

Koolitaja 3 (vene k)

CVst selgub puhastusettevõttes töötamise kogemus müügitöö ja dokumendihalduse valdkonnas. Komisjoni hinnangul ei ole personalitöö puhastusteenust pakkuvas ettevõttes „aktiivne tegutsemine õpetatavas valdkonnas ning vastavasisulise kogemuse omamine“. Olemas kõrgharidus, klassiõpetaja kutse, kuid puudub andragoogiline ettevalmistus. Komisjoni hinnangul on puhastusvaldkonna koolituste läbiviimiseks puudulik erialane ettevalmistus ja kogemus. Andragoogiline pädevus vajab arendamist.

Hinnatavate õppekavade puhul on koolitajad ise ka praktika juhendajad. Koolitusasutusel puudub veebilehel olevas õppekorralduse alustes info praktika juhendajatele esitatud nõuete kohta, samas on eneseanalüüsis on toodud, et praktika juhendajate väljaõpe toimub töökeskkonnas. Komisjoni hinnangul on praktikajuhendajate erialane kvalifikatsioon eestikeelsete koolituste puhul piisav, venekeelse koolituse puhul mitte.

Asutuse veebilehel on dokument „Tegevuse kvaliteedi tagamise alused“, mille punkt 4.1 sätestab: “Lektorid peavad omama kõrgemat erialast ning pedagoogilist haridust või olema aktiivselt tegutsenud õpetatavas valdkonnas ning omama vastavasisulist kogemust, mida nad on võimelised tõestama.” Asutus näeb ette eeltoodud põhimõtteid koolitajate värbamisel, kuid ei ole suutnud neid täita.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Asutuse õppekorralduse alustes puudub info praktikajuhendajate kvalifikatsiooni kohta. Komisjon soovib asutusel lisada õppekorralduse alustesse info praktikajuhendajatele esitatavate nõuete kohta.
- Õppekorralduse alustes on toodud lektorite kvalifikatsiooni nõuded, kuid tegelik olukord ei vasta sellele. Komisjon soovib viia asutuse enda kehtestatud reeglid tegelikkusega vastavusse.

3.3. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja koolitaja pädevusi.

Eneseanalüüsis toodi välja, et koolitajad tegelevad regulaarselt enesearendusega. CV-s oli kahel koolitajal 10 viimase aasta jooksul vaid üks tootemüüja koolitus, ühel koolitajal ei olnud CVs ühtegi erialast ega andragoogilist enesetäiendust. Koolitajatega vestlusel selgus, et suur osa erialaste oskuste arendamisest toimib internetist materjalide lugemise ning toodete müüjate infoga kursis olemise kaudu. Erialane kutsetunnistus on kahel koolitajal saadud aastal 2012. Viimase 10 aastaga on toimunud kutsestandardites, mis on hinnatavate õppekavade aluseks, mitmed muudatused. Komisjoni hinnangul ei toimu koolitajate regulaarset ja sihipärast erialast ja koolitaja pädevuste arendamist. Koolitajate enesearendamise alane koostöö koolitusasutusega puudus.

Koolitusjuhiga vestlusest selgus, et asutus ei panusta koolitajate enesearengusse, kuna nad ei ole asutuse töötajad.

Koolituste tagasisides ei küsita tagasisidet koolitajate kohta. Seetõttu ei ole koolitusasutusel koolitatavate tagasisidet koolitajate õppetegevuse kohta. See informatsioon võimaldaks asutusel saada parendusettepanekuid ja teha sisulist analüüsi, arendada õppemeetodeid, saada infot koolitajate pädevuste arendamise vajaduse kohta.

Koolitatavad tegelevad mingil määral enesearenguga, kuid on näha, et see on läbimõttlemata ja juhuslik ning ei puuduta neid kompetentse, mis selgelt vajaksid täiendamist, näiteks andragoogiline pädevus, erialane areng lähtuvalt kutsestandardite uuendustest (nt biotsiidi kutselise kasutaja pädevused).

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Koolitajate CV-dest ja vestlusest koolitajatega selgub, et enesetäiendamine on juhuslik ja planeerimata ning ei ole piisav. Eneseareng piirub tootekoolitustel osalemisega ja veebipõhiste

artiklitega tutvumisega, mis ei ole piisav enesetäiendamiseks koolitajale vajaliku kvalifikatsiooni tõstmisel. Komisjon leiab, et koolitajatel on vaja ennast kursis hoida eriala uuendustega, näiteks biotsiidi kutseline kasutaja, ning arendada andragoogilisi pädevusi.

- Koolitusasutus kasutab asutuse väliseid koolitajaid. Komisjon soovib tõsisemalt suhtuda koolitajate valikusse, kelle kompetentsid vastaksid asutuse õppekorralduse alustes sätestatule ning Täiskasvanute koolituse seadusele.
- Puudulikust tagasiside kogumisest tingituna ei ole õppeasutusel asjakohast, õppekava ja koolitamist arendavat infot. See ei võimalda selgelt näha koolitajate enesearenduse vajadusi. Komisjon soovib koguda süsteemset tagasisidet koolitustel kasutatavate õppemeetodite, materjalide, koolitajate jms kohta, vastavalt sellele suunata koolitajate enesearengut. Nii on võimalik toetada koolitusasutuse poolt koolitajate enesearengut ning seeläbi pakkuda tööelu vajadustele vastavat kvaliteetset koolitust.

Arenguvõimalus

- Kui koolitusasutus kasutab suures osas väljastpoolt õppeasutust palgatud koolitajaid, kellel puudub andragoogiline ettevalmistus, siis oleks asutusel soovitatav toetada selliseid inimesi andragoogiliste põhimõtete rakendamisel õppe läbiviimisel ja hindamisel, näiteks kirja panna olulisemad andragoogilised põhimõtteid või koostada toetavaid materjale. Koolitusasutuses võiks võimalusel olla inimene, kellel on piisav (näiteks minimaalselt Täiskasvanute koolitaja tase 6 kutse) andragoogiline ettevalmistus, kes mõistab õppekava koostamise põhimõtteid ning kes saaks toetada töömaailmast tulevaid koolitajaid.

3.4. Koolitajad ja õppijad on teadlikud õppekava eesmärgist.

Õppekavades on kirjeldatud koolituse eesmärk. Tase 3 õppekava eesmärk on „Professionaalne kompleksõppe puhastusteenindajaks. Väljaõpe toimub vastavalt “Puhastusteenindaja, tase 3” kutsestandardi nõuetele“ ning tase 4 õppekava eesmärk on „Koolituse lõpetanu on omandanud puhastusteenindaja-juhendaja tööks vajalikud teadmised ja oskused erinevate töö- ja elukeskkondade puhastamiseks ja hooldamiseks ning kaastöötajate juhendamiseks“.

Eestikeelse koolituse puhul suhtlevad koolitajad üksteisega aktiivselt ja jagavad omavahel õpetatavad teemad. Komisjoni hinnangul toimib nendevaheline koostöö hästi. Koolitajatega vesteldes selgus, et praktilise õppe korraldamisel lähtutakse sellest, milliseid eripuhastustöid on võimalik nende asutuses sooritada. Hoolduskoristust praktilises õppes ei õpetata, kuigi see on kutsestandardite kompetentsides ja sellest lähtuvalt õppekava õpiväljundite põhiline osa. Seega teoreetilises õppes lähtutakse teemadest ning praktilises õppes lähtutakse sellest, mida ettevõttes on konkreetsel ajahetkel võimalik teha/õpetada ja mis ei tulene õppekavade otsestest eesmärkidest. Sellest järeldab komisjon, et koolitajad ei ole teadvustanud õppekavade eesmärgi ega lähtunud õppe korraldamisel õppekavade õpiväljunditest; koolitusasutus on jätnud koolituse planeerimise ja läbiviimise koolitajate otsustada.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Õppekava läbimisel käsitletakse õppekavas toodud teemasid, kuid praktiliste oskuste omandamiseks ei ole võimalik praktika käigus kõiki praktilisi tegevusi ja oskusi harjutada, kuna koolitajate ettevõtte ei võimalda seda alati. Seega praktika puhul lähtutakse ettevõtte enda võimalustest, kuid sel juhul jäävad õppijal õppekava õpiväljundid ja õppekava eesmärk täiel määral saavutamata. Seega komisjoni hinnangul ei teadvusta koolitajad täielikult õppekava eesmärki.

Komisjon soovib koolitajatel teadvustada õppekavale püstitatud eesmärki ning õppekava rakendamisel lähtuda kas õppekavale seatud eesmärkidest ja sellele tuginedes planeerida õppetegevus või muuta õppekava eesmärgi tegelikkusele vastavaks.

3.5. Koolitajad kasutavad õpiväljundite saavutamiseks asjakohaseid ja õppijat motiveerivaid õppemeetodeid.

Mõlemas õppekavas on toodud õppemeetoditena kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisülesanded, suuline vestlus, rühmatööd. Nimetatud meetoditest ei selgu, kuidas omandatakse praktilisi oskusi, nt kuidas saavutatakse õpiväljund "puhastab ja hooldab erinevaid töö- ja elukeskkondasid ning põhilisi pinnakattematerjale". Kirjeldatud meetodid ei ole suures osas sobilikud antud õppekaval õpiväljundite saavutamiseks, samuti ei saa neid pidada õppijaid motiveerivateks.

Koolitajad olid seni läbi viinud kolmel korral ühe inimesega õpet veebi teel. Koolitajatega vestlusel toodi näiteid teoriast, elulistest näidetest, iga kord eelmise teema kordamisest, testidest ja jooksvalt hindamisest. Samuti räägiti enda õppimisest ja sellest, et püütakse samasid võtteid kasutada, mida kogeti 10 aastat tagasi ise õppides. Eneseanalüüsis on toodud, et alati leitakse sobivad õppemeetodid. Õppe läbiviimine ei põhinenud õpiväljundite saavutamisele, vaid keskendus teemadele ja koolitajad ei näinud selles probleemi.

Seega veebilehel kirjeldatu ja tegelikkus ei lähe kokku. Komisjon järeldab eeltoodu põhjal, et koolitajad ei kasuta teadlikult ja ette planeeritult õppemeetodeid, mis oleks õpiväljundite saavutamiseks asjakohased. Näiteks puudus ka teadmine, kui palju, millist praktilist õpet on vaja läbi viia teatud õpiväljundi saavutamiseks.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Puudub teadlik, asjakohaste ja motiveerivate õppemeetodite planeerimine ja kasutamine. Komisjon soovib kõikide koolitajatega ühiselt koos läbi mõelda õpiväljunditest lähtuvad õppijaid motiveerivad õppemeetodid, rakendada neid olenemata sellest, kes on koolitaja, ning dokumenteerida antud asutuses kasutatavad parimad praktikad. Nii saab koolitusasutus pakkuda erinevate koolitajatega sarnase kvaliteediga koolitust ning erinevad koolitajad kasutavad sobivaid õppemeetodeid.

KOONDHINNANG KOOLITAJATE HINDAMISVALDKONNALE:

Nõuded on põhiosas täidetud

Õppekavades ja asutuse veebilehel on piisav informatsioon koolitajate kvalifikatsiooni, töökogemuse ja täienduskoolituste kohta. Kolmest koolitajast kahel on vajalik erialane kvalifikatsioon, kuid kõigil kolmel koolitajal puudub piisav pedagoogiline ja andragoogiline pädevus. Koolitajad ise on ka praktika juhendajad, kuid koolitusasutusel puudub veebilehel olevas õppekorralduse alustes info praktika juhendajatele esitatavate nõuete kohta; samuti ei vasta õppekorralduse alustel sätestatud koolitajate kvalifikatsiooninõuded tegelikkusele.

Koolitatavad küll tegelevad enesetäiendamisega, kuid see ei puuduta neid kompetentse, mis vajaksid arendamist, näiteks andragoogiline pädevus. Koolitajatel puudub andragoogiline ettevalmistus, samuti ei ole koolitusasutusel süsteemi koolitajate andragoogilise ja erialase pädevuse toetamiseks.

Eestikeelse koolituse koolitajad teevad omavahel head koostööd, jagavad omavahel õpetatavad teemad. Samuti lähtuvad koolitajad õppe läbiviimisel konkreetsest koolitatavast, mis individuaalõppes on asjakohane. Kuna aga praktilises õppes lähtutakse sellest, mida koolitajate ettevõttes on konkreetsel ajahetkel võimalik teha/õpetada ja mis ei tulene õppekavade otsestest eesmärkidest, siis järeldeb komisjon, et koolitajad ei ole täielikult teadvustanud õppekavade eesmärke ega lähtu õppe korraldamisel õppekavade õpiväljunditest; koolitusasutus on jätnud koolituse planeerimise ja läbiviimise koolitajate otsustada. Õppekavades kirjeldatud meetodid ei ole suures osas sobilikud antud õppekavadel õpiväljundite saavutamiseks ning kasutatavate õppemeetodite valik on juhuslik, puudub õpiväljunditest ja õppijast lähtuv teadlik lähenemine õppeprotsessile; koolituste selgitused kasutatud õppemeetodite kohta ja õppekavades kirjeldatu on erinevad. Eeltoodud puuduste põhjal hindab komisjon selle hindamisvaldkonna põhiosas täidetuks.

4. RESSURSID

4.1. Füüsiline (õppevahendid, seadmed, ruumid, ligipääs jms) ja/või digiõppe keskkond on nõuetekohane, vastab koolituse eesmärkidele ning toetab õppijat.

Koolituse läbiviimiseks kasutatakse koolitusasutuse õppeklassi ja veebikeskkonda, praktika viiakse läbi koolitajate enda ettevõttes.

Kuna mõlema koolitusega alustati 2021. aasta sügisel, siis siiani on COVID-19 tõttu kõik senised koolitused läbi viidud **veebiõppena**. Veebilehel eraldi rubriigis on veebikeskkonna kasutamise juhend, kuid sellest ei selgu, millises veebikeskkonnas õpet läbi viiakse. Komisjoni hinnangul selline viis ei ole sobilik praktiliste oskuste omandamiseks. Arvestades õppekava eesmärki ning asjaolu, et praktiline õpe toimib koolitajate ettevõttes, kus õppijatel on võimalik teha peamiselt eripuhastustöid, siis jääb oluline osa praktilisest õppest, mis puudutab hoolduskoristusega seotud praktilisi oskusi, täitmata.

Auditoorne õppetöö viiakse läbi Mittetulundusühingu Ärikool ruumides Vilmsi 47. Ruumid on varustatud tänapäevaste koolitusvahenditega (dataprojektor, arvuti, tahvel jm) ja vastavad koolituse läbiviimise nõuetele. Õpperuumide kirjeldus ja pildid on ka asutuse veebilehel eraldi rubriigis. Komisjoni hinnangul on oluline, et õppe füüsiline keskkond, k.a. praktiline õpe õppekeskkonnas lähtuks õppekava eesmärgist ja õpiväljunditest, mis toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel. Vestluses koolitusjuhiga selgus, et koolituskeskusel puuduvad auditooriumis õppevahendid, millega saaks näitlikustada ja läbi viia praktiliste tööskuste omandamist enne praktikale suundumist. Õppekavas on toodud et “Kursus on ehitatud loengute vormis koos praktiliste ülesannetega”, praktilised ülesanded eeldavad tarvikute olemasolu ka õppeklassis. Vestlusest koolitusjuhiga selgus, et kuna praktiline õpe/praktika toimub koolitajate ettevõttes, siis koolitusasutus ei ole pidanud vajalikuks õppeklassi eraldi vahendeid osta. Komisjoni hinnangul on puhastusteeninduse õpetamisel hädavajalik kasutada auditoorses õppes koristustarvikuid, aineid, et läbi viia demonstratsioone, praktilisi harjutusi jms. Näiteks lapi voltimise õpetamiseks on oluline, et koolitaja näitab ette ja iga koolitav saab seda harjutada õpetaja suunamisel. Sama kehtib õppekava hoolduskoristuse pädevuste omandamise osas, mida ei ole võimalik antud hetkel ka praktilises õppes läbi viia.

Praktiline õpe

Suurima osa õppes moodustab **praktika töökeskkonnas**.

Tase 4 õppekavas on kirjas, et “praktikat sooritatakse reaalses töökeskkonnas” ja et “Kursus on üles ehitatud teooria ja praktiliste õppepäevade vormis”; tase 3 õppekavas on kirjas, et “ettevõtte praktika sooritatakse reaalses töökeskkonnas” ning “Kursus on ehitatud loengute vormis koos praktiliste ülesannetega”. Õppekavades on kasutatud mitmeid eri termineid (praktika, praktiline õppepäev, ettevõtte praktika, praktiline õpe). Selguse mõttes võiks õppekavades ühtlustada sõnastust: nt kui praktilise õppe all mõeldakse praktikat, siis kasutada läbivalt sõna “praktika”. Samuti võiks õppija seisukohast täpsustada, mida on mõeldud reaalse töökeskkonnaga - kas mõeldud on koolitajate ettevõtet või midagi muud? Õppija seisukohast oleks hea ka täpsustada, kas praktilised ülesanded viiakse läbi auditooriumis või ettevõttes.

Praktika töökeskkonnas viiakse mõlema õppekava puhul läbi koolitajate ettevõttes ja koolitajatega vestlustest selgus, et praktikat viiakse läbi vastavalt antud ettevõtte võimalustele. Praktilise õppe sisu selgub töö käigus, kuna see sõltub ettevõtte teenindavatest objektidest, kuhu saab osalejaid koolituse perioodil lubada. Sellest tulenevalt ei saa õppija praktika ajal sooritada kõiki tegevusi, mis kinnistaksid õppekavas välja toodud õpiväljundite omandamist (näiteks õppekava moodulist 3 tulenevaid hoolduskoristusega seonduvaid õpiväljundeid). Koolitajate põhjendus oli, et nende kliendid ei luba oma objektidele võõraid inimesi tegema hoolduskoristust ning seega teeb õppija eripuhastustöid. Samas puuduvad õppekavades õpiväljundid, mis eeldavad eripuhastustööde tegemise oskuste omandamist. Komisjoni hinnangul ei toeta praktika läbiviimise keskkond täielikult õppija vajadusi ning õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Koolitusel kasutatakse koolitajate koostatud **materjale**. Õppekavas puudub informatsioon kasutatavate õppematerjalide kohta. Koolituste korraldajalt saadud teabe kohaselt toetab koolitusasutus koolitajaid õppematerjali paljundamisel. Komisjoni hinnangul on selline informatsioon koolitusele tulijale oluline.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Mõlemas õppekavas puudub info praktilise töö keskkonna ning seal õppe läbiviimise tingimuste kohta. Oluline on praktilist õpet läbi viia keskkonnas, mis toetab õpiväljundite saavutamist. Praegune

info õppekavas ei võimalda koolituse valijal adekvaatselt aru saada, millistes situatsioonides koolitus toimub. Komisjon soovib õppekavas kirjeldada praktilise töö keskkonda: kus praktilist õpet läbi viiakse, milliseid masinaid, tarvikuid kasutatakse. See võimaldab erinevatel osapooltel enne õpet üheselt aru saada kuidas õpe toimub ning aitab vältida erinevaid ootuseid, arusaamasid.

- Koolitajate ettevõttes ei ole võimalik sooritada kõiki praktilisi tegevusi, mis on õppekavas ette nähtud, siis ei toeta praktilise õppe keskkond õppijaid õppekava õpiväljundite saavutamisel. Komisjon peab vajalikuks koolitusasutusel tagada piisav praktiline õpe. Selleks kaasata auditoorsele õppele koristustarvikute, vajadusel -masinate kasutamine ning praktiline õpe ettevõttes viia läbi viisil, mis toetaks õppekavas toodud kõikide õpiväljundite saavutamist.

Arenguvõimalus

- Koolitusasutus võiks lisada õppekava kirjelduse juurde selline informatsioon, mis aitaks potentsiaalsel õppijal teha informeeritud otsus, kas konkreetsel koolitusel osaleda või mitte. Näiteks võib õppija tahta teada, milliseid materjale koolitusel kasutatakse (ja millised antakse õppijale), kas koolituse hinnas sisalduvad kohvipausid hinnas, kui pikk on koolituspäev. Samuti võiks õppekavasse lisada info selle kohta, millises veebikeskkonnas õpet läbi viiakse ja kas selle kasutamiseks on vajalikud mingid eeltingimused (arvutikasutusoskus, veebikeskkonna kasutamise kogemus vms); veebikeskkonna kasutamise juhend, mis praegu on asutuse rubriigis "Tingimused", võiks olla lingitud ka õppekava juures, sest nii on koolitataval lihtsam vajalik info üles leida. Õppijatel oleksid ka adekvaatsemad ootused koolituse osas.

KOONDHINNANG RESSURSSIDE HINDAMISVALDKONNALE: Nõuded on põhiosas täidetud

Olemas on füüsilised ruumid auditoorse õppe läbiviimiseks, kus on vastav valgustus, ventilatsioon jm. Info selle kohta, kuidas toimub veebiõpe on õppekavas olemas.

Õppekavas puudub aga info praktika läbiviimise täpsete tingimuste kohta töökeskkonnas (ruumid, kasutatavad tarvikud, masinad jms). Komisjoni hinnangul ei toeta praktika läbiviimise keskkond täielikult õppija vajadusi ning õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist, kuna koolitajate ettevõttes ei ole võimalik sooritada kõiki praktilisi tegevusi, mis on õppekavas ette nähtud. Koolituskeskuse õppeklassis puuduvad õppevahendid, seega ei ole võimalik harjutada tegevusi enne praktikale suundumist. Eeltoodud puuduste tõttu loeb komisjon ressursside valdkonna nõuded põhiosas täidetuks.